

Daginvulling en participatie

Wat is daginvulling en participatie?

Een zinvolle daginvulling betekent dat mensen activiteiten doen die structuur, betekenis en ontwikkeling bieden. Het kan gaan om vrijwilligerswerk, leren, creatieve activiteiten of (arbeidsmatige) dagbesteding. Voor sommigen is het een stap naar werk of studie, voor anderen vooral een manier om mee te doen in de samenleving en zich nuttig te voelen.

Een goede daginvulling helpt bij herstel, versterkt het gevoel van eigenwaarde en voorkomt terugval in psychische klachten. Daarom hoort aandacht voor daginvulling bij elke fase van zorg en ondersteuning.

Wat is belangrijk voor de deelnemer?

Iedereen wil iets doen wat ertoe doet. Mensen noemen als belangrijkste redenen:

- iets te doen hebben en structuur ervaren;
- van waarde zijn voor anderen;
- zichzelf ontwikkelen;
- contacten hebben en zich verbonden voelen;
- gezondheid en herstel bevorderen.

Zinvolle activiteiten sluiten aan bij wat iemand wil en kan. Begeleiding helpt om eigen keuzes te maken en richting te geven aan de dag. Informatie over mogelijkheden, een veilige omgeving en duidelijkheid over geld en vervoer zijn belangrijke randvoorwaarden.

Wat is goede zorg?

Begeleiding bij daginvulling richt zich op herstel, eigen regie en zingeving. De volgende vier uitgangspunten vormen de kern:

- De wens en vraag van de deelnemer zijn leidend.
 - Er wordt gedacht in mogelijkheden, met oog voor beperkingen.
 - Behandeling en begeleiding sluiten op elkaar aan.
 - Er is samenwerking tussen alle betrokkenen: deelnemer, netwerk en professionals.
- Mensen worden ondersteund om stappen te zetten in hun ontwikkeling - van oriëntatie en meedoen tot leren, werken of vrijwilligerswerk - in het tempo dat bij hen past.

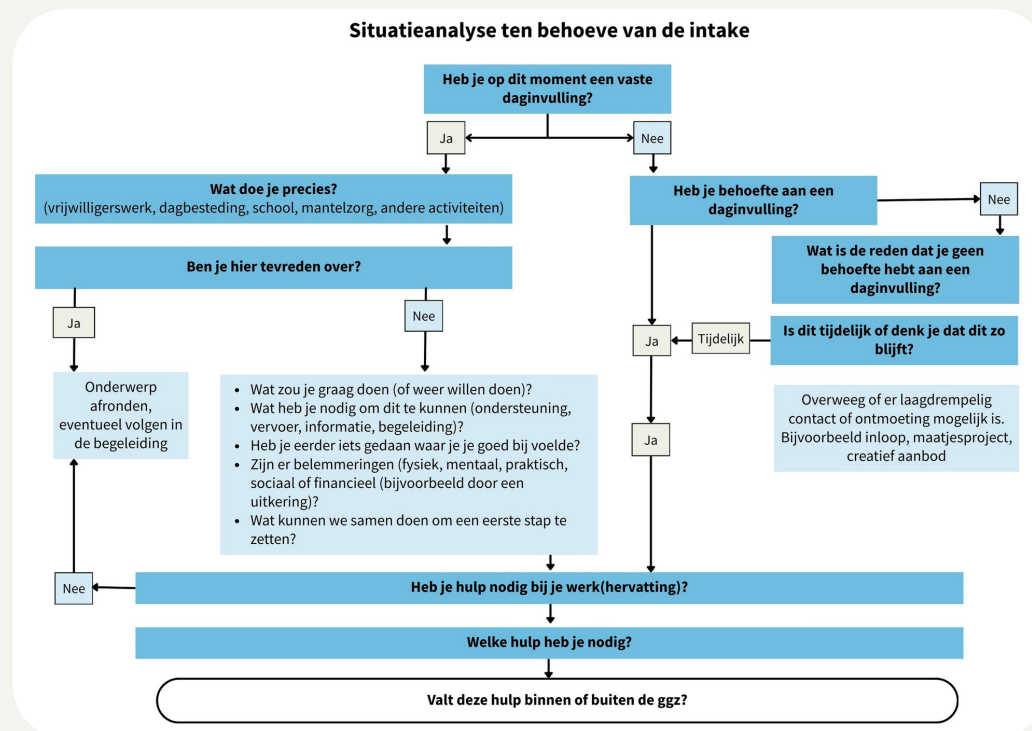
Wat is het doel van daginvulling en participatie

Een zinvolle daginvulling draagt bij aan maatschappelijke participatie én aan kwaliteit van leven door:

- weer deel te nemen aan de samenleving;
- een stap te zetten richting betaald werk of studie;
- jezelf verder te ontwikkelen, persoonlijk en sociaal;
- structuur en houvast te hebben in de dag;
- actief te werken aan herstel.

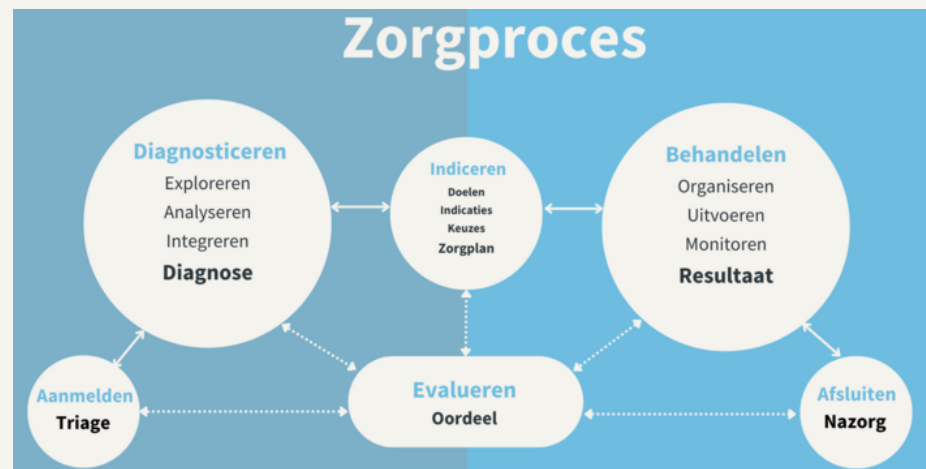
Situatieanalyse

Tijdens het hele traject, van aanmelden en diagnostiek tot behandeling, begeleiding, evaluatie en afsluiting, is het waardevol om stil te staan bij de actuele situatie.

Daginvulling en participatie

Het zorgproces - cyclisch en dynamisch

Hoe verloopt het proces?

- **Aanmelden:** Verken samen wat iemand nodig heeft en wie kan helpen. Vraag altijd naar daginvulling en meedoen, ook als iemand dat zelf nog niet benoemt.
- **Diagnosticeren:** Breng in kaart wat iemand wil, kan en nodig heeft. Onderzoek krachten en belemmeringen, en gebruik waar passend hulpmiddelen en vragen.
- **Indiceren:** Vertaal de bevindingen naar een concreet plan met haalbare stappen, afgestemd op motivatie, tempo en omstandigheden. Houd rekening met financiële en praktische randvoorwaarden.
- **Behandelen:** Behandeling ondersteunt de gekozen daginvulling, niet andersom. Ze richt zich op herstel, motivatie, competenties en zingeving. Professionals stemmen af en werken samen met naasten en ervaringsdeskundigen.
- **Begeleiden in de maatschappij:** Begeleiding helpt om activiteiten uit te voeren en vol te houden, structuur te vinden en mee te doen in de samenleving. Denk aan steun bij vrijwilligerswerk, leren of werken.
- **Evalueren en monitoren:** Bespreek regelmatig of de daginvulling nog past bij de doelen en wensen. Stel bij waar nodig, met de deelnemer aan het stuur.
- **Afsluiten:** Rond zorgvuldig af als doelen zijn bereikt of veranderen. Bespreek wat iemand zelfstandig kan voortzetten en hoe steun of begeleiding zo nodig beschikbaar blijft.

Hoe is de zorg georganiseerd?

Goede samenwerking is essentieel. Gemeenten, ggz-organisaties, werkgevers en deelnemers vormen samen een netwerk. In deze “driehoek” overheid-aanbieder-zorgvrager worden afspraken gemaakt over:

- rollen en verantwoordelijkheden (behandelaar, trajectbegeleider, werkbegeleider, klantmanager);
- afstemming tussen zorg en sociaal domein;
- gezamenlijke evaluatie van kwaliteit en ervaren resultaat.

Professionals werken herstelgericht, kennen de sociale kaart en hebben aandacht voor stigma en inclusie.

Wat vraagt dit van organisaties of praktijken?

- Ontwikkel een gezamenlijke visie op herstel, participatie en maatschappelijke inclusie.
- Organiseer een continu aanbod van inloop tot werk, met ruimte voor cliëntinitiatieven.
- Investeer in scholing over herstelgericht werken en samenwerking met gemeenten.
- Monitor kwaliteit vanuit het perspectief van de deelnemer.

Samenvattend

Een zinvolle daginvulling is meer dan ‘bezig zijn’. Het is een belangrijk onderdeel van herstel en deelname aan de samenleving.

Goede begeleiding betekent: denken in mogelijkheden, samenwerken over domeinen heen en de deelnemer zelf aan het stuur laten.